

Огляд/

Внутрішньодержавні і транскордонні перекази за підсумками 2012 року

Аналітичні дані щодо діяльності в Україні впродовж 2012 року внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу коштів, створених резидентами та нерезидентами

Системи грошових переказів є зручним і надійним шляхом переказу коштів як у межах країни, так і за кордон чи із-за кордону. Відправниками та отримувачами коштів у таких системах є фізичні особи, які, як правило, не мають рахунків у банках. У сучасних системах переказу адресат має змогу отримати кошти вже через 10–15 хвилин після їх відправлення. Український ринок систем грошових переказів є різноманітним та активним. Відправити або отримати грошовий переказ фізичні особи можуть, звернувшись до банку, небанківської фінансової установи або УДППЗ “Укрпошта”, які є учасниками внутрішньодержавних або міжнародних систем переказу. Деякі українські банки та небанківські установи запровадили власні системи переказів.

Пропонуємо увазі читачів аналітичний звіт про діяльність в Україні в 2012 році систем переказу коштів, створених як резидентами, так і нерезидентами. Нагадаємо, що перелік усіх внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу, за допомогою яких клієнти можуть відправляти або отримувати гроші в Україні, розміщено на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку України у розділі “Платіжні системи”.

І. ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНІ І МІЖНАРОДНІ СИСТЕМИ ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ, СТВОРЕНІ РЕЗИДЕНТАМИ

За станом на 01.01.2013 р. Національним банком України погоджено правила дев’яти платіжних систем, із яких чотири платіжні системи створені банками України:

- “PrivatMoney” (ПАТ “КБ “Приватбанк”, м. Дніпропетровськ);
- “АВЕРС” (ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”, м. Київ);
- “Аваль-Експрес” (ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”, м. Київ);
- “СОФТ” (ПАТ “Укрсоцбанк”, м. Київ);

п’ять систем створені небанківськими установами України:

- “Поштовий переказ” (УДППЗ “Укрпошта”, м. Київ);
- “ІнтерПейСервіс” (ПАТ “Запоріжзв’язоксервіс”, м. Запоріжжя);
- “Фінансовий світ” (ТОВ “Українська платіжна система”, м. Київ);
- “ГлобалМані” (ТОВ “ГЛОБАЛМАНІ”, м. Київ);
- “Розрахункова фондова система” (ПАТ “Фінансова компанія “Сучасні кредитні технології”, м. Дніпропетровськ).

СИСТЕМИ ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ, СТВОРЕНІ БАНКАМИ УКРАЇНИ

Серед платіжних систем, створених банками України, дві системи переказу коштів є міжнародними (“PrivatMoney” і “АВЕРС”), а дві – внутрішньодер-

жавними (“Аваль-Експрес” і “СОФТ”) – див. таблицю 1.

Найбільшу кількість учасників має міжнародна система переказу коштів “PrivatMoney” – 75 резидентів і нерезидентів. Ця система у 2012 році продовжила активно розвивати географію діяльності і збільшила кількість учасників-нерезидентів із 47 до 53.

Друге місце за кількістю учасників посіла міжнародна система переказу коштів “АВЕРС”, договори про участь у якій уклали 46 установ, чотири з яких є нерезидентами. Крім того, система “АВЕРС” співпрацює з п’ятьма платіжними системами-партнерами, створеними нерезидентами.

ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНІ ПЕРЕКАЗИ

У межах України зазначеними чотирма платіжними системами протягом 2012 року було переказано 6 125

Таблиця 1. Перелік створених банками України внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу коштів

Назва системи та платіжної організації	№ та дата видачі свідоцтва НБУ	Кількість учасників-резидентів	Кількість учасників-нерезидентів	Кількість систем-партнерів, створених нерезидентами
Внутрішньодержавні системи				
“Аваль-Експрес”, ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”	№ 9 від 07.07.2010 р.	10	–	–
“СОФТ”, ПАТ “Укрсоцбанк”	№ 7 від 26.08.2009 р.	10	–	2
Міжнародні системи				
“PrivatMoney”, ПАТ “КБ “Приватбанк”	№ 10 від 19.07.2010 р.	22	53	–
“АВЕРС”, ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”	№ 1 від 27.05.2008 р.	42	4	5

Таблиця 2. Обсяги переказів у межах України, здійснених із використанням систем переказу коштів, створених банками України, у 2012 році

Назва системи та платіжної організації	Код валюти	Кількість переказів			Сума переказів (тис. одиниць валюти)		
		Усього	Порівняно з 2011 роком, відсотки	У тому числі учасниками системи	Усього	Порівняно з 2011 роком, відсотки	У тому числі учасниками системи
"PrivatMoney", ПАТ "КБ "Приватбанк"	UAH	1 316 033	61	54 262	3 043 273	53	126 321
	USD	1 667	68	48	3 560	73	81
	EUR	212	49	7	303	55	11
"АВЕРС", ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"	UAH	113 564	89	20 781	1 320 488	72	173 179
	USD	1 890	93	84	7 340	94	991
"Аваль-Експрес", ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль"	UAH	522 251	93	838	1 533 890	114	2 568
"СОФТ", ПАТ "Укрсоцбанк"	UAH	73 350	74	2 977	227 711	60	13 430
	USD	13	217	11	58	136	53
	EUR	3	33	3	13	33	13
Усього	UAH	2 025 198	69	78 858	6 125 362	66	315 497
	USD	3 570	79	143	10 959	86	1 125
	EUR	215	49	10	316	53	24

млн. гривень, 11 млн. доларів США та 0.3 млн. євро (див. графіки 1 та 2).

Загалом у 2012 році було переказано гривні на 34% менше, ніж у 2011 році. Таке зменшення обсягів переказів зумовлене скороченням майже на 50% загального обсягу внутрішньодержавних переказів, здійснених міжнародною системою переказу коштів "PrivatMoney". Проте це не завадило "PrivatMoney" втримати лідерство у цьому сегменті.

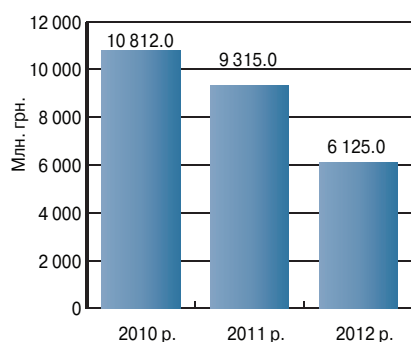
Кількість і суми переказів, здійснених у межах України, за кожною системою окремо в розрізі валют переказу порівняно з даними 2011 року викладено в таблиці 2.

ТРАНСКОРДОННІ ПЕРЕКАЗИ

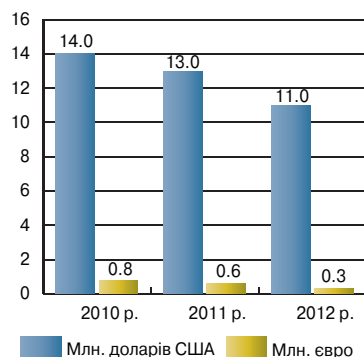
Транскордонні перекази здійснювалися такими ж шляхами, як і в 2011 році, а саме:

- за допомогою учасників-нерезидентів міжнародних систем переказу коштів "PrivatMoney" та "АВЕРС";
- завдяки співпраці систем, створених резидентами, і систем, створених нерезидентами (договори про таку співпрацю укладено платіжними організаціями міжнародної платіжної системи "АВЕРС" і внутрішньодержавної платіжної системи "СОФТ");
- за допомогою банків-кореспондентів (нерезидентів) платіжних організацій внутрішньодержавних платіжних систем "Аваль-Експрес" і "СОФТ".

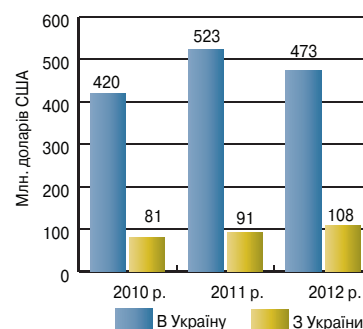
Графік 1. Динаміка внутрішньодержавних переказів у національній валюті, здійснених із використанням систем переказу коштів, створених банками України

Графік 2. Динаміка внутрішньодержавних переказів в іноземній валюті, здійснених із використанням систем переказу коштів, створених банками України

Графік 3. Динаміка транскордонних переказів, здійснених із використанням систем переказу коштів, створених банками України, у 2010–2012 роках

Усього з використанням платіжних систем "PrivatMoney", "АВЕРС", "Аваль-Експрес" і "СОФТ" в Україні було виплачено **транскордонних переказів** на суму **473 млн. доларів США** (в еквіваленті), що на **10%** менше, ніж у 2011 році; відправлено за межі України **108 млн. доларів США** (в еквіваленті), що на **19%** більше, ніж у 2011 році. Динаміку

Таблиця 4. Платіжні системи, створені небанківськими установами

№ п/п	Назва небанківської платіжної системи	Назва платіжної організації	№ дозволу НБУ	Дата видачі дозволу	Кількість учасників
Системи переказу коштів					
1	"Поштовий переказ"	УДППЗ "Укрпошта"	3; 3/1	29.12.2009 р.; 11.01.2011 р.	–
2	"ІнтерПейСервіс"	ПАТ "Запоріжзв'язоксервіс"	4	11.08.2010 р.	15
3	"Фінансовий світ"	ТОВ "Українська платіжна система"	2	16.07.2009 р.	3
4	"ГлобалМані"	ТОВ "ГЛОБАЛМАНІ"	5; 5/1; 5/2	14.09.2010 р.; 27.05.2011 р.; 08.09.2011 р.	90
Системи розрахунків за угодами щодо цінних паперів					
5	"РОЗРАХУНКОВА ФОНДОВА СИСТЕМА"	ПАТ "Фінансова компанія "Сучасні кредитні технології"	25-213/2763-21412; 68-116/205-1355	17.11.2009 р.; 07.02.2012 р.	53

Таблиця 3. Обсяги транскордонних переказів, здійснених із використанням систем переказу коштів, створених банками України, у 2012 році

Назва платіжної організації	Спільно з учасниками-нерезидентами		Системи-партнери, створені нерезидентами		Спільно з системами-партнерами		Спільно з банками-кореспондентами (нерезидентами)	
	В Україні		В Україні		В Україні		В Україні	
	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)
"АВЕРС", ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"	427	327	1 537	1 132	3 320	2 188		
			11 940	4 617	3 75	163		
			286 952	156 273	48 120	33 174		
			6 181	20 645	3 447	3 367		
			3 381	2 176	349	238		
Усього			184 843	55 611	39 131			
"PrivatMoney", ПАТ "КБ "Приватбанк"	348 884	257 053						
"СОФТ", ПАТ "Укр-соцбанк"			44 786	25 009	18 774	8 694		
			3 768	2 132	1 170	686		1
"Аваль-Експрес", ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль"			48 554	27 141	19 944	9 381	1 814	3 466
Усього								

транскордонних переказів відображено на графіку 3.

Сума переказів, отриманих в Україні завдяки системі "PrivatMoney", перевищила 257 млн. доларів США (в еквіваленті), що становить 54% обсягу вхідних переказів. Із України за допомогою цієї системи було відправлено 57 млн. доларів США (в еквіваленті), що становить 52% обсягу вихідних переказів.

Другою за обсягами транскордонних переказів була система "АВЕРС". Сума переказів, отриманих в Україні з її використанням, перевищила 185 млн. доларів США (в еквіваленті), що становить 39% обсягу вхідних переказів. Із України за допомогою цієї системи було відправлено 42 млн. доларів США (в еквіваленті), що становить 39% обсягу вихідних переказів.

Дані про обсяги транскордонних переказів, здійснених протягом 2012 року з використанням систем переказу коштів, створених банками, викладено в таблиці 3.

ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ, СТВОРЕНІ НЕБАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ УКРАЇНИ

За станом на 01.01.2013 р. в Україні функціонувало чотири небанківські внутрішньодержавні системи переказу коштів та одна небанківська внутрішньодержавна система розрахунків за угодами щодо цінних паперів (див. таблицю 4).

Внутрішньодержавна платіжна система "Поштовий переказ" створена Українським державним підприємством поштового зв'язку "Укрпошта".

Загальна кількість відділень УДППЗ "Укрпошта", в яких приймалися перекази системи "Поштовий переказ", на початку 2013 року становила 13 398, із них у 2 001 відділенні здійснювалося приймання термінових переказів.

Загальна сума переказів у межах України, оброблених платіжною системою "Поштовий переказ" протягом 2012 року, становила **7 394 млн. гривень**, що на 5% менше, ніж у 2011 році.

Здійснення УДППЗ "Укрпошта" транскордонних переказів забезпечувалося на підставі угоди про поштові платіжні послуги Всесвітнього поштового союзу та угод із поштовими службами інших країн. Упродовж 2012 року з використанням системи "Поштовий переказ" в Україну переказано **225 млн. доларів США** (в еквіваленті), що на 4% менше, ніж у 2011 році. При цьому майже всю суму становили електронні перекази. За межі України з використанням системи "Поштовий переказ" відправлено **122 млн. доларів США** (у тому числі – електронних переказів на суму **40 млн. доларів США**), що на 5% менше, ніж у 2011 році.

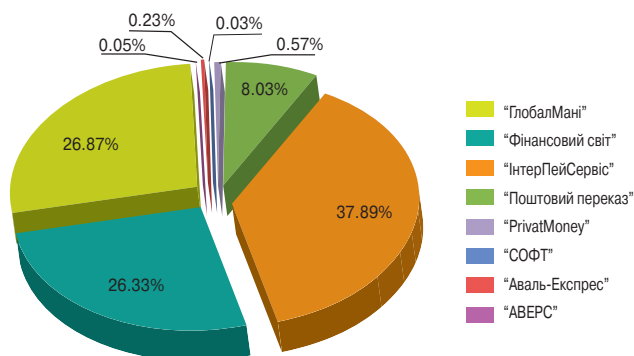
Внутрішньодержавна небанківська платіжна система "ІнтерПейСервіс" нині налічує 15 членів, з яких 8 є банківськими установами. Протягом 2012 року за допомогою системи в межах України було здійснено 87.9 млн. переказів на суму **3 483 млн. гривень**. Середня сума однієї операції становила 40 гривень.

Із використанням внутрішньодержавної небанківської платіжної системи "Фінансовий світ" здійснено 61.1 млн. переказів на суму **2 632 млн. гривень**. Середня сума однієї операції становила 43 гривні. Нині система налічує 3 члени, які є фінансовими компаніями.

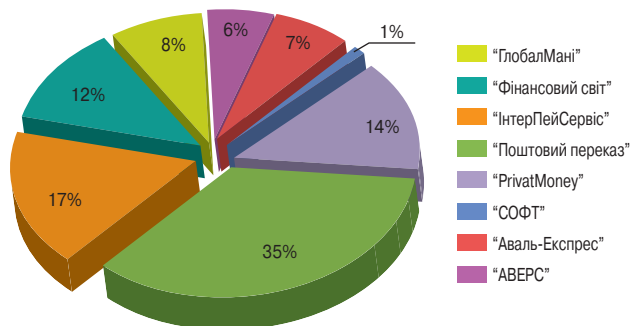
Внутрішньодержавною небанківською платіжною системою "ГлобалМані" (правила системи включають правила системи електронних грошей, емітент яких – ПАТ "Ощадбанк") упродовж 2012 року в пунктах приймання коштів та з використанням програмно-технічних

Внутрішньодержавні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками та небанківськими установами України, у 2012 році

Графік 4. Кількість переказів

Графік 5. Сума переказів

комплексів самообслуговування було прийнято 62.3 млн. переказів на загальну суму **1 716 млн. грн.** з метою поповнення електронних гаманців. Середня сума однієї операції становила 28 гривень. Нині система налічує 90 членів, з яких 11 є банківськими установами.

За допомогою внутрішньодержавної небанківської системи розрахунків за угодами щодо цінних паперів **"Розрахункова фондова система"** впродовж 2012 року здійснено 28 тис. операцій із переказу коштів з метою купівлі-продажу цінних паперів на загальну суму **13 729 млн. гривень.** Нині система налічує 15 членів – банківських установ та 53 учасника, з яких 46 є фінансовими компаніями, а 7 – банківськими установами.

Аналізуючи підсумки діяльності у 2012 році систем переказу коштів, створених банківськими та небанківськими установами, можемо зробити такі висновки.

Платіжні системи, створені небанківськими установа-

ми, поступово займають більшу частину ринку внутрішньодержавних переказів: 72% за сумою та майже 100% за кількістю здійснених переказів (див. графіки 4 та 5).

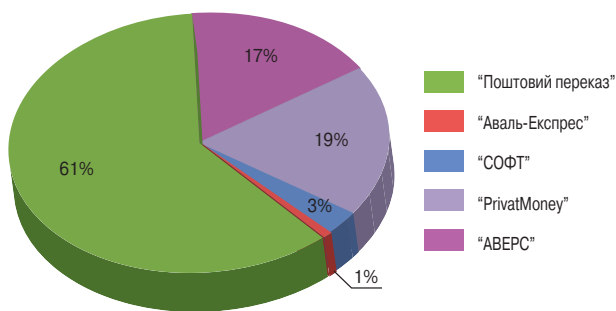
За результатами 2012 року внутрішньодержавні системи переказу коштів "ІнтерПейСервіс" та "Фінансовий світ" за загальною сумою переказів перевищили свій результат 2011 року вдвічі кожна, продемонструвавши найбільше зростання серед усіх платіжних систем, створених резидентами.

У сфері транскордонних переказів вагоме місце посідає платіжна система "Поштовий переказ". Частка її переказів в Україну становила 61% від загальної кількості вхідних переказів, а з України – 92% від загальної кількості вихідних переказів. Також цією системою була оброблена найбільша сума вихідних переказів з України – 53% від загальної суми.

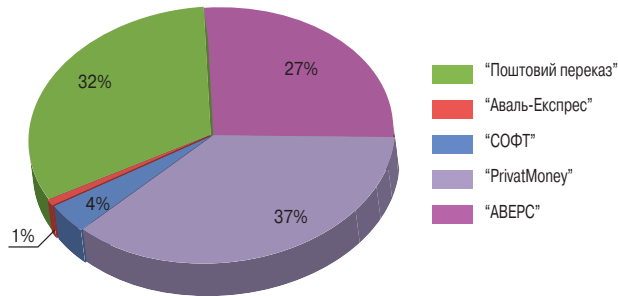
Водночас найбільша сума вхідних переказів в Україну була оброблена за допомогою міжнародної системи пе-

Транскордонні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками та небанківськими установами України, у 2012 році

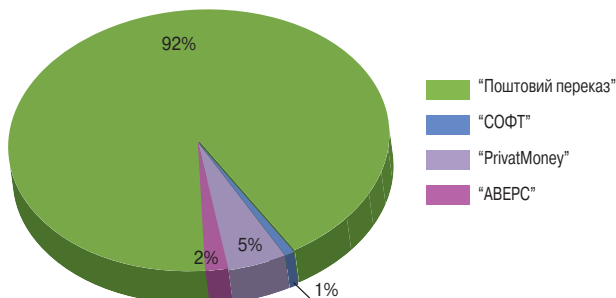
Графік 6. Кількість переказів в Україну

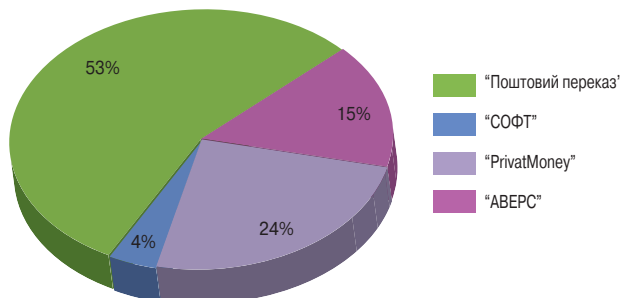
Графік 7. Сума переказів в Україну

Графік 8. Кількість переказів з України

Графік 9. Сума переказів з України

реказу коштів “PrivatMoney” (37% від загальної суми переказів) — див. графіки 6, 7, 8, 9.

Усього за допомогою чотирьох систем переказу коштів, створених банками (“PrivatMoney”, “АВЕРС”, “Аваль-Експрес” і “СОФТ”), та чотирьох систем переказу коштів, створених небанківськими установами (“Поштовий переказ”, “ІнтерПейСервіс”, “Фінансовий світ” і “ГлобалМані”), впродовж 2012 року було переказано:

у межах України:

- 21 350 млн. гривень;
- 11 млн. доларів США (в еквіваленті);

в Україні:

- 698 млн. доларів США (в еквіваленті);

за межі України:

- 230 млн. доларів США (в еквіваленті).

II. МІЖНАРОДНІ СИСТЕМИ ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ, СТВОРЕНІ НЕРЕЗИДЕНТАМИ

За станом на 01.01.2013 р. на території України функціонувало **23** міжнародні системи переказу коштів, створені нерезидентами. Учасниками таких систем є близько 150 банків України, ПрАТ “Українська фінансова група” та національний оператор поштового зв’язку – УДППЗ “Укрпошта”. Відправниками та отримувачами коштів, які переказуються за допомогою міжнародних систем переказу коштів, є фізичні особи.

Загальна **кількість переказів, що надійшли в Україну** в 2012 році, досягла близько семи мільйонів переказів (на 17% більше, ніж у 2011 році).

Загальна **сума переказів, що надійшли в Україну** у 2012 році, становить **3 599 млн. доларів США** в еквіваленті (на 14% більше, ніж у 2011 році).

Загальна **кількість переказів, відправлених з України** у 2012 році, становить близько одного мільйона переказів, що на 12% більше, ніж у 2011 році.

Загальна **сума переказів, відправлених з України** у 2012 році, становить **507 млн. доларів США** в еквіваленті, що на 15% більше, ніж у 2011 році.

Як і в попередні роки, у 2012 році Україна залишалася країною-реципієнтом транскордонних переказів — сума отриманих коштів у сім разів перевищує суму коштів, відправлених за її межі.

Обсяги транскордонних переказів, що здійснюються

фізичними особами за допомогою міжнародних систем переказу коштів, як в Україну, так і за її межі мають сталу тенденцію до зростання. Динаміку сум таких переказів, здійснених упродовж останніх п’яти років, відображено на графіку 10.

Після спаду в 2009 році, зумовленого кризою, у 2010–2012 роках тривала тенденція до поступового зростання обсягів грошових переказів. Так, у 2012 році обсяги переказаних коштів в Україну збільшилися на 42% порівняно з докризовими показниками.

Динаміку сум транскордонних переказів, здійснених у кожному кварталі 2012 року з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, відображено на графіку 11.

Найбільші обсяги вхідних і вихідних переказів, як і в 2011 році, припали на IV квартал 2012 року.

Кошти в Україну 2012 року переказувалися у чотирьох видах валюти: доларах США, євро, російських рублях та канадських доларах. Проте канадські долари використовувалися у незначних обсягах (менше 1%). Розподіл кількості й сум переказів за видами основних валют відображено на графіку 12.

Зазначимо, що у 2012 році зафіксовано тенденцію до зростання кількості переказів в Україну в російських рублях (+9%), водночас відбулося зменшення кількості переказів у доларах США (–6%) та євро (–3%).

Найбільші обсяги коштів (у доларовому еквіваленті) у 2012 році переказано в Україну з використанням таких міжнародних систем переказу коштів:

– Western Union (США)	– 31%;
– “Золотая корона – денежные переводы” (Росія)	– 18%;
– “Юнистрим” (Росія)	– 12%;
– CONTACT (Росія)	– 9%;
– MoneyGram (США)	– 9%.

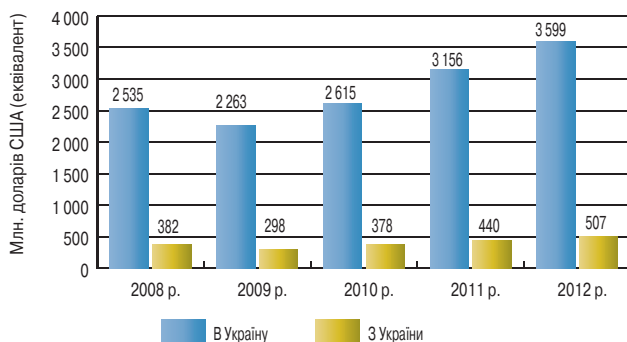
Із використанням інших 18 міжнародних систем переказу в Україну надійшло 21% від загальної суми коштів (див. графік 13).

У 2012 році розподіл ринку транскордонних переказів між системами-лідерами порівняно з попереднім 2011 роком зазнав певних змін.

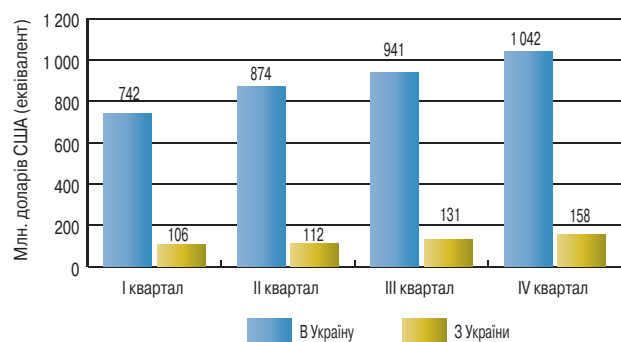
Зокрема, обсяги переказаних коштів за допомогою російської системи “Золотая корона – денежные переводы” зросли вдвічі. За результатами 2012 року ця система посіла друге місце, витіснивши з нього іншу російську систему “Юнистрим”.

Також зростала частка на ринку російської системи

Графік 10. Динаміка сум транскордонних переказів, здійснених у 2008–2012 роках із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

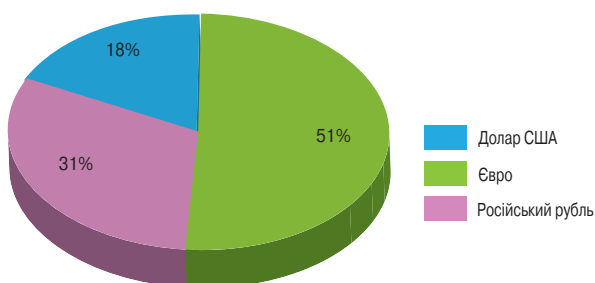

Графік 11. Динаміка сум транскордонних переказів, здійснених у 2012 році з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

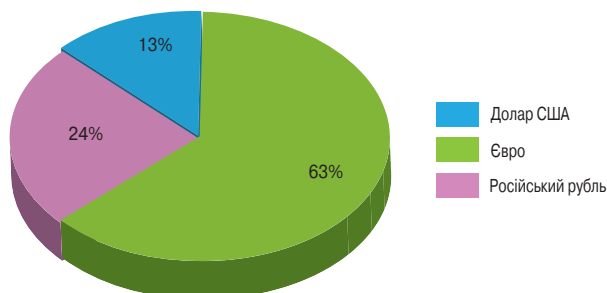

Графік 12. Розподіл кількості й суми транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2012 році

Розподіл кількості транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2012 році з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у розрізі основних валют переказу

Розподіл суми транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2012 році з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у розрізі основних валют переказу (у доларовому еквіваленті)

CONTACT, яка за результатами року розділила четверте місце з американською системою MoneyGram.

Дані про загальні обсяги транскордонних переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у розрізі систем і валют викладено в таблиці 5.

Аналіз вхідного потоку транскордонних переказів у розрізі країн місцезнаходження платіжних організацій свідчить, що фактично на ринку України функціонують системи переказів, запроваджені резидентами Росії (11 систем, 57% від загальної суми) та Сполучених Штатів Америки (4 системи, 41% від загальної суми) – див. графік 14.

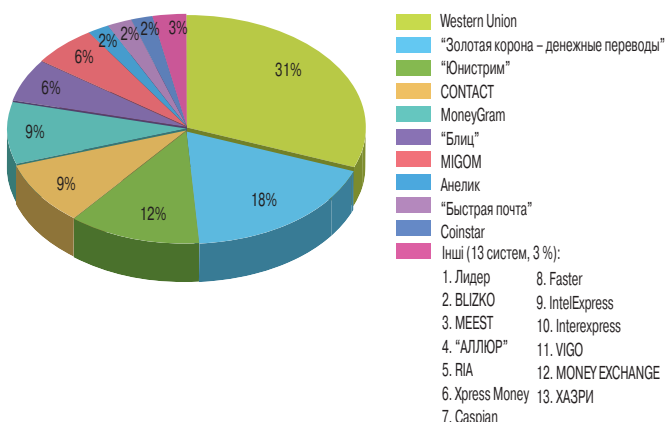
У 2012 році, як і в 2011-му, тривала тенденція до зростання частки коштів, переказаних за допомогою російських систем. Частка російських систем у загальних обсягах переказів в Україну в 2012 році збільшилася на 7% порівняно з даними за 2011 рік.

Зростання активності на території України впродовж 2012 року російських систем підтверджується даними щодо реєстрації Національним банком України договорів про участь у міжнародних системах переказу коштів.

У 2012 році Національним банком України було зареєстровано найбільшу кількість договорів нових учасників у таких російських системах:

- CONTACT (10 нових учасників);
- “Юнистрим” (9 нових учасників);
- MIGOM (6 нових учасників).

Графік 13. Розподіл суми транскордонних переказів, отриманих фізичними особами в Україні у 2012 році з використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

Найбільші суми коштів (у доларовому еквіваленті) надійшли в Україну з таких країн:

- Росія – 57%;
- США – 8%;
- Італія – 6%;
- Іспанія – 3%;
- Великобританія та Ізраїль – по 2% від загальної суми.

З інших 199 країн світу в Україну надійшло 22% від загальної суми коштів.

Водночас із України найбільші суми коштів відправлено до таких країн:

- Росія – 45%;
- Грузія, Китай, Вірменія, США – по 4%;
- Узбекистан, Ізраїль, Азербайджан – по 3%;
- Туреччина, Польща, Італія – по 2% від загальної суми.

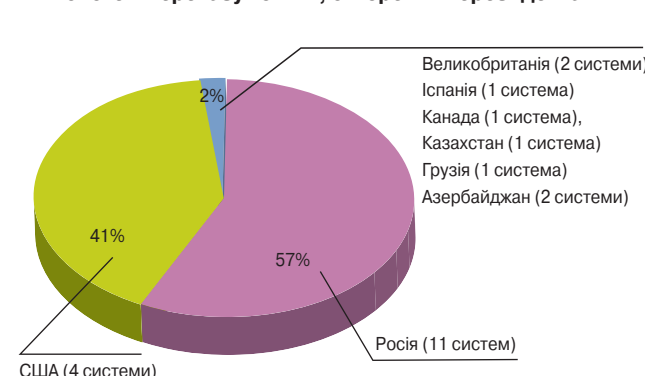
До інших 174 країн світу з України відправлено 24% від загальної суми коштів.

Середня сума переказу в Україну у 2012 році зменшилася на 15 доларів США порівняно із середньою сумою в 2011 році та становила **521 долар США** (в еквіваленті). Середня сума переказу за межі України зросла на 15 доларів США і становила **550 доларів США** (в еквіваленті) – див. графік 15.

Отже, впродовж останніх п’яти років середні суми відправлених та отриманих транскордонних переказів майже збігалися.

Найбільші обсяги коштів у 2012 році було переказано в Україну (з урахуванням коштів, виплачених банками –

Графік 14. Розподіл суми транскордонних переказів, отриманих в Україні у 2012 році, в розрізі країн місцезнаходження платіжних організацій міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

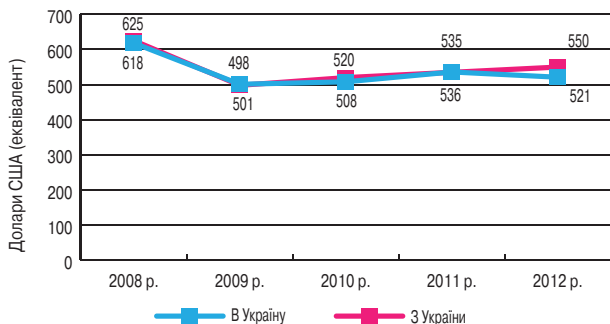

Таблиця 5. Загальні обсяги переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у 2012 році

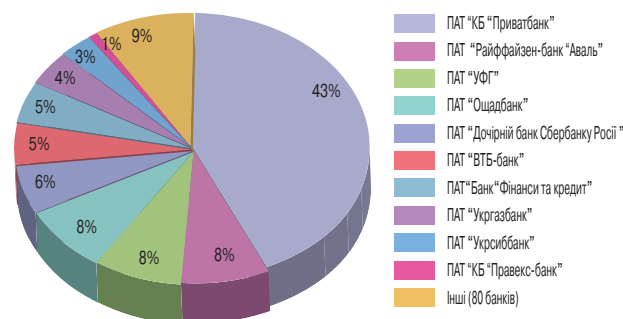
№ п/п	Назва міжнародної системи переказу коштів	Кількість юридичних осіб, які уклали договори про участь у системі	Код валюти	Кількість переказів в Україну	Сума переказів в Україну, тис. одиниць валюти	Кількість переказів з України	Сума переказів з України, тис. одиниць валюти
1	Western Union (Western Union Financial Services, Inc., США)	15 (121 субагент)	USD	1 792 946	921 879	276 843	138 311
			EUR	723 940	156 370	10	16
			UAH*	22	64	1	2
2	“Золотая корона – денежные переводы” (РНКО “Платежный центр”, Росія)	9	USD	438 373	350 454	42 565	28 269
			EUR	12 787	8 062	2 425	1 456
			RUB	760 768	9 256 189	30 868	380 430
3	“Юнистрим” (КБ “Юнистрим”, Росія)	52	USD	364 787	288 899	71 123	46 275
			EUR	51 262	24 835	8 983	4 936
			RUB	285 255	3 652 152	23 747	358 131
4	CONTACT (АКБ “РУССЛАВ-БАНК”, Росія)	42	USD	268 607	168 250	63 462	33 739
			EUR	52 766	21 320	9 257	4 321
			RUB	379 217	3 808 036	31 491	261 132
5	MoneyGram (MoneyGram Payment Systems, Inc., США)	27 (62 субагенти)	USD	339 816	208 210	30 030	19 347
			EUR	243 705	81 839	64 701	31 057
6	“Блиц” (“Сбербанк России ОАО”, Росія)	1	USD	40 038	47 984	20 934	19 225
			EUR	4 143	3 727	2 094	1 477
			RUB	272 777	4 872 324	72 195	1 098 524
7	MIGOM (НКО ЗАТ “МИГОМ”, Росія)	14	USD	80 763	81 963	30 451	15 733
			EUR	3 309	2 347	1 903	902
			RUB	291 797	3 733 314	55 544	543 275
8	Анелик (КБ “Анелик РУ”, Росія)	8 (59 субагентів)	USD	47 122	50 684	18 562	7 001
			EUR	772	1 256	67	41
			RUB	21 277	276 111	959	18 937
9	“Быстрая почта” (ЗАТ “Райффайзенбанк”, Росія)	7	USD	43 812	44 640	8 599	6 606
			EUR	2 696	2 243	210	150
			RUB	18 010	312 630	690	12 768
10	Coinstar (Coinstar Money Transfer Ltd., Великобританія)	4 (1 субагент)	USD	5 861	4 843	1 052	661
			EUR	114 136	39 699	1 243	493
11	“ЛИДЕР” (НКО ЗАТ “ЛИДЕР”, Росія)	21	USD	36 769	38 113	22 297	17 763
			EUR	12 953	5 165	1 977	1 327
			RUB	15 551	275 442	13 132	184 875
12	BLIZKO (ВАТ “АКБ “Связь-Банк”, Росія)	7	USD	36 550	16 880	6 722	3 021
			EUR	1 638	760	318	137
			RUB	40 102	606 417	4 862	91 352
13	MEEST (MEEST CORPORATION INC., Канада)	2	USD	26 960	18 416	0	0
			CAD	2 111	2 021	0	0
14	“АЛЛЮР” (ЗАТ “КОКК”, Росія)	1	USD	10 348	9 695	54	26
			EUR	536	374	6	2
			RUB	15 530	308 610	101	1 059
15	RIA (Continental Exchange Solutions, Inc., США)	9	USD	4 697	2 814	41	21
			EUR	27 711	11 009	101	36
16	Xpress Money (Xpress Money Services Ltd., Великобританія)	2	USD	3 853	2 811	4	6
17	Caspian (ВАТ “Заминбанк”, Азербайджан)	4	USD	862	1 942	415	276
			EUR	16	25	4	3
			RUB	0	0	2	46
18	Faster (АТ “БТА Банк”, Казахстан)	1	USD	931	1 414	438	353
			EUR	67	74	7	4
			RUB	11	323	51	1 500
19	IntelExpress (ТОВ МФО “Інтел Експрес Джорджія”, Грузія)	4	USD	287	273	109	125
			EUR	2 001	620	41	22
20	Interexpress (АКБ “Интеркооп-банк”, Росія)	4	USD	911	444	63	14 690
			EUR	45	15	2	75
			RUB	424	3 837	4	2 864
21	VIGO (Vigo Remittance Corp., США)	1	USD	1 063	385	0	0
22	MONEY EXCHANGE (MONEY EXCHANGE, S. A., Іспанія)	1	EUR	735	276	0	0
23	ХАЗРИ (ВАТ “Капітал Банк”, Азербайджан)	2	USD	429	226	311	364
Усього			USD	3 545 785	2 261 218	594 075	351 812
			EUR	1 255 218	360 014	93 349	46 455
			RUB	2 100 719	27 105 384	233 646	2 954 892
			CAD	2 111	2 021	0	0
			UAH	22	64	1	2

* За бажанням отримувача/відправника переказ видано/прийнято банком у гривнях.

Графік 15. Динаміка середніх сум транскордонних переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, у 2008–2012 роках

Графік 16. Розподіл сум транскордонних переказів, отриманих в Україні в 2012 році, між учасниками міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами

субагентами) через такі установи:

- ПАТ “КБ “Приватбанк” (28 субагентів) – 42%;
- АТ “Райффайзен-банк “Аваль” (32 субагенти) – 8%;
- ПрАТ “УФГ” (32 субагенти) – 8%;
- ПАТ “Ощадбанк” – 8%;
- ПАТ “Дочірній банк Сбербанку Росії” – 6%

від загальної суми.

Розподіл сум транскордонних переказів, отриманих в Україні впродовж 2012 року, між учасниками міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, відображено на графіку 16.

Як бачимо на графіку 16, серед десяти найактивніших прямих учасників міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, лише один учасник – небанківська фінансова установа. Більшість учасників – банків України належить до I групи за розміром капіталу, крім ПАТ “КБ “Правекс-банк”, який належить до II групи.

Усі учасники, наведені у графіку 16, мають по декілька договорів про участь у міжнародних системах переказу коштів.

Лідером за кількістю укладених договорів є ПАТ “Ощадбанк” – 15 договорів про участь у міжнародних

системах переказу коштів, створених нерезидентами. При цьому з них 14 договорів прямої участі (укладено з платіжними організаціями відповідних систем – нерезидентами) і один субагентський договір (укладено з ПрАТ “УФГ” про участь у системі Western Union).

Такі учасники, як ПАТ “КБ “Приватбанк”, ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”, ПрАТ “УФГ”, ПАТ “ВТБ-банк”, ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”, ПАТ “КБ “Правекс-банк” здійснювали перекази за допомогою банків-субагентів.

Крім здійснення транскордонних переказів, фізичні особи використовували міжнародні системи переказу коштів, запроваджені нерезидентами, для переказів як іноземної, так і національної валюти у межах України. Такі перекази впродовж 2012 року здійснювалися з використанням семи систем: Western Union, CONTACT, MoneyGram, “Блиц”, MIGOM, “Золотая Корона – денежные переводы”, “Международные денежные переводы ЛИДЕР”.

При цьому загальна сума переказів у межах України в іноземній валюті в доларовому еквіваленті збільшилася порівняно з 2011 роком приблизно в 1.5 раза і становить 437 тис. доларів США в еквіваленті.

Перекази у національній валюті здійснювалися за допомогою систем Western Union та “Блиц”. Їх сума зростає порівняно з 2011 роком на 16% і становить 218 млн. грн.

Обсяги переказів у межах України впродовж 2012 року, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, наведено у таблиці 6.

Отже, у 2012 році з використанням внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу коштів, створених як резидентами, так і нерезидентами, було переказано:

- у межах України:
 - 21 568 млн. гривень;
 - 12 млн. доларів США (в еквіваленті);
- в Україну:
 - 4 297 млн. доларів США (в еквіваленті);
- за межі України:
 - 737 млн. доларів США (в еквіваленті).

Матеріал підготовлено управлінням нагляду (оверсайта) за платіжними системами та системами розрахунків Генерального департаменту інформаційних технологій та платіжних систем Національного банку України.

Таблиця 6. Обсяги переказів, здійснених із використанням міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, в межах України у 2012 році

№ п/п	Назва міжнародної системи переказу коштів	Код валюти	Кількість переказів	Сума переказів, тис. одиниць валюти
1	Western Union (США)	USD	423	261
		UAH	94 599	168 298
2	“Золотая корона – денежные переводы” (Росія)	USD	77	60
		EUR	13	10
		RUB	16	147
3	CONTACT (Росія)	USD	52	15
		EUR	15	12
		RUB	7	72
4	“Блиц” (Росія)	UAH	9 049	50 169
5	MoneyGram (США)	EUR	4	3
6	MIGOM (Росія)	USD	52	44
		EUR	8	3
		RUB	19	251
7	“Международные денежные переводы ЛИДЕР” (Росія)	EUR	4	4
Усього		USD	604	380
		EUR	44	32
		RUB	42	470
		UAH	103 648	218 467